

Додаток до рішення 21 сесії
Житомирської районної ради
8 скликання
від 30.03.2023 р. № 310

Виконання цільової програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності на 2022 рік

Рівність є основою демократичного суспільства, яке прагне до соціальної справедливості та поваги до прав людини. Основною проблемою сьогодення є усунення конкретних проявів несправедливості, які можуть бути викликані соціально-економічними, політичними, культурними чи іншими факторами. В період війни особливо гостро стали питання в рівності прав чоловіків та жінок та впливу гендерних стереотипів на прийняття юридично значущих рішень.

Гендерна політика в Житомирському районі проводиться згідно районної цільової Програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності на 2022 рік затвердженої рішенням 14 сесії восьмого скликання Житомирської районної ради від 04.02.2022 № 225 «Про затвердження районної цільової Програми підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності на 2022 рік».

У ході реформування економічних і соціальних засад нашої держави виник ряд несприятливих факторів, що негативно вплинули на становище сімей. Зокрема, залишаються невирішеними проблеми, які з роками навіть загострюються, і стосуються вони демографічної ситуації, репродуктивного здоров'я, економіки родин, сімейного безробіття, народження та виховання дітей у сім'ї.

Відповідно до обліку багатодітних сімей, в Житомирському районі налічувалося у 2020 році – 4809 сімей, 16719 дітей, у 2021 року – 4494 сім'ї, 15573 дитини, 2022 році- 4575 сімей, 15841 дитина. За період військового стану значно зросла кількість визнання батьком батьківства, таким чином кількість неповних багатодітних сімей зменшилась.

Проте одночасно спостерігається збільшення кількості сімей, в яких виховується лише одна дитина (дві третини від загального їх числа).

За період 2018-2020 роки почесне звання «Мати-героїня» присвоєно 91 багатодітній жінці району, за 2021 рік – 37, в 2022 році присвоєнь не було, однак на подання було направлено документи 14 кандидаток щодо підняття клопотання про присвоєння почесного звання «Мати-героїня» із яких 8 справ направлено до департаменту соціального захисту населення Житомирської обласної військової адміністрації для подальшої процедури присвоєння даного звання, 6 справ повернені на доопрацювання суб'єктам подання.

60 дітей Житомирського району пільгових категорій, були запрошені на свято Нового року під патронатом начальника обласної військової адміністрації. Також в об'єднаних територіальних громадах району дітей пільгових категорій привітали з Новим роком органи місцевого самоврядування солодкими подарунками.

При розробці Програми економічного і соціального розвитку територіальних громад на 2022 роки врахований гендерний компонент, чим створюються сприятливі умови для визначення рівних потреб жінок та

чоловіків. Розуміння гендерних відмінностей і нерівності є частиною аналізу місцевого економічного розвитку.

При Житомирській райдержадміністрації діє районна група з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення. Постійно проводяться співбесіди щодо легалізації найманої праці та дотримання державних мінімальних гарантій з оплати праці. В 2022 році спеціалісти місцевих рад пройшли навчання за загальною короткостроковою програмою підвищення кваліфікації «Гендерна рівність».

В територіальних громадах при реєстрації колективних договорів у відповідності з вимогами ст. 7 Закону України «Про колективні договори і угоди» та ст. 18 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» надається консультаційна допомога щодо внесення в документ положення про надання жінкам рівних з чоловіками можливостей, захисту жінок від дискримінації, врахування вимог працівників з сімейними обов'язками, зменшення гендерного розриву в оплаті праці.

Для належного забезпечення рівня зайнятості та заохочення безробітних до підприємницької діяльності обласний центр зайнятості постійно організовує для жителів Житомирського району семінари, які стимулюють жінок на відкриття власної справи. Зареєстровані безробітні беруть участь у громадських роботах. Різниця в оплаті праці жінок та чоловіків під час участі в громадських роботах відсутня. В обласному центрі зайнятості упродовж 2022 року проводились професійні навчання та семінари мета яких: ознайомлення учасників із сучасними тенденціями на ринку праці; можливості працевлаштування за сприяння служби зайнятості; переваги легальної зайнятості; пілотні проекти Державної Служби Зайнятості та інформаційних платформ; гарантії держави на створення, розвиток власної справи та на нову кар'єру. Також постійно надаються профорієнтаційні послуги особам з інвалідністю з метою прискорення їх адаптації до ринку праці.

З метою надання допомоги постраждалим від дискримінації та своєчасного реагування на факти дискримінації за ознакою статі при Житомирській райдержадміністрації було створено координаційну раду, розпорядження голови районної державної адміністрації від 24.06.2020 № 185 «Про утворення районної координаційної ради з питань сімейної, гендерної політик, протидії торгівлі людьми та домашньому насильству».

Відповідно до розпорядження голови Житомирської районної державної адміністрації від 26.03.2021 року № 239 «Про визначення координатора та структурних підрозділів райдержадміністрації з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі», визначено координатором з питань здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків заступника голови Житомирської районної державної адміністрації Заворотнюк Людмилу Іванівну.

Суб'єктами взаємодії, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, проводилась робота по приверненню уваги громадськості до актуальних для українського суспільства проблем щодо подолання насильства в сім'ї, протидії торгівлі людьми та жорстокого

поводження з дітьми, гендерного насильства та забезпечення рівних прав жінок і чоловіків, а також проводились інформаційні кампанії з метою підвищення обізнаності населення України із зазначених питань та формування свідомості населення щодо нетерпимого ставлення до насильства. Працівники комунальних установ, закладів та підприємств пройшли Онлайн-курс «Запобігання та протидія сексуальним домаганням на робочому місці».

Інформаційно-роз'яснювальна робота серед населення району проводиться управлінням соціального захисту населення, службою у справах дітей, відділом освіти, охорони здоров'я, культури та спорту Житомирської райдержадміністрації, міськими, селищними та сільськими радами Житомирського району. На офіційному сайті Житомирської райдержадміністрації створено рубрику «Протидія домашньому насильству» де постійно оновлюються матеріали щодо запобігання домашньому насильству, номери телефонів суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

Відповідно до інформації відділу освіти, охорони здоров'я, культури та спорту Житомирської райдержадміністрації закладами загальної середньої освіти району було організовано і проведено заходи направлені на протидію різним видам насильства та подолання гендерних стереотипів: виставка тематичної літератури «Ні - насильству!»; інформаційний дайджест «16 днів проти насильства – важливі дати»; виготовлено листівки з метою підвищення рівня обізнаності учнів про ВІЛ/СНІД, його профілактику й толерантне ставлення до ВІЛ-інфікованих; конкурс малюнків «Діти проти насильства», «Світ без насильства». Конкурс соціальних плакатів «Попередимо та зупинимо насильство серед учнівської молоді»; перегляд відеофільмів «Життя на продаж», «Насильство. Види насильства. Як себе захистити», «Домашнє насильство»; всеукраїнський урок «Права людини» з нагоди проголошення Загальної декларації прав людини; круглі столи «Як не стати жертвою кібербулінгу», «Цінність твого життя – в твоїх руках»; вікторина «Що ти знаєш про СНІД»; флешмоби «Розірви коло насильства», «Добротою зігріваючи серця», «Мій улюблений світ без насильства»; перегляд відеоролика «Толерантність врятує світ»; лекції, бесіди, усні журнали на теми: «Домашнє насильство», «Рабство та його сучасні прояви», «Насильство – аспекти, проблеми, відповідальність, шляхи уникнення», «Мій вибір: життя без насильства», «Я влаштовуюсь на роботу», «Робота за кордоном: міфи та факти», «Цінуй життя – зупини СНІД»; анкетування «Чи все ми знаємо про СНІД»; акції «Червона стрічка», «Я маю право», «Тепло душі тобі я подарую»; пам'ятки для учнів «Увага! Телефони довіри», «Боротьба з насильством щодо жінок та дітей в Україні».

Вчителі загальноосвітніх закладів пройшли навчання за темами: «Жінки та чоловіки: гендер для всіх» (Prometeus), Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти» (Prometeus), Онлайн-курс «Заборона дискримінації» (Платформа дистанційного навчання системи безоплатної правової допомоги).

На території району забезпечується рівний доступ до освітніх послуг для всіх дівчат та хлопців. Усім дітям та підліткам з інвалідністю, які навчаються в

освітніх закладах району забезпечено доступ до об'єктів громадського та цивільного призначення, а також з урахуванням їх індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів до позашкільної освіти, культури, туризму та спорту.

В закладах середньої освіти району проводяться уроки гендерної рівності, виховні години на гендерну тематику, бесіди щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, дівчат та хлопців, кібербезпеки та кіберзлочинності. В населених пунктах району, де проживають представники ромських національних меншин, адміністрації закладів освіти вживають усіх заходів для залучення до навчання дітей шкільного віку, у тому числі й дівчат. Зі старшокласниками проводились профорієнтаційні заходи: «Інженерний тиждень»; дискусія «Професія не має статі»; тренінг «Стираємо стереотипи! Обираємо професію до душі!».

Жінки, особи з інвалідністю, громадяни похилого віку, ВІЛ-позитивні особи, вагітні жінки, діти мають вільний доступ до медичних та реабілітаційних послуг. Проводиться робота щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з інвалідністю. Будівлі органів місцевого самоврядування, закладів освіти, культури, охорони здоров'я відповідають сучасним стандартам безбар'єрності, де жителі з особливими потребами можуть отримати кваліфіковану допомогу та послуги. Проводився медичний цикл заходів у загальноосвітніх закладах за матеріалами посібника «Статеве виховання і репродуктивне здоров'я підлітків та молоді». ГО «Жіночий інформаційно консультативний центр» та МБО «Місія в Україну» провели тренінги «надання послуг з протидії та запобігання домашнього насильства та насильства за ознакою статі» та «Профілактика ризикованої вагітності», а також розповсюджували просвітницькі матеріали для інформування населення з питань запобігання та протидії насильству за ознакою статі та сексуальному насильству, пов'язаному з воєнним конфліктом.

В Житомирському районі проводяться змагання між командами громад з волейболу, пляжного волейболу, шахів, футболу тощо. Спортивно-масові заходи проводяться в школах та дитячих садочках. Миропільська ДЮСШ була утворена і розпочала діяльність 01.09.2022 р, 90% дівчат і хлопців вразливих категорій залучено до занять. На території району функціонують тренажерної зали, секції, фітнес клуби.

На місцевому рівні в органах місцевого самоврядування, більшість посад займають жінки. Представництво жінок серед депутатів місцевих рад, на останніх виборах зросло. Наприклад, до Тетерівської та Миропільської територіальних громад було обрано 11 депутатів та 11 депутаток, а в складі Березівської, Вільшанської, Волицької, Квітневої, Хорошівської територіальних громад питома вага жінок депутаток склала більше 50 %. Участь жінок в усіх процесах прийняття місцевих соціально-економічних рішень, управління природними ресурсами, поліпшенню умов життя різних верств населення є необхідною умовою для побудови демократичного рівноправного суспільства.